

31 mei 2026

Klyster nijsbrief

Johan de Jong was tot zijn overlijden in 2022 lid van het Comité van Aanbeveling van De Klyster en leverde ieder jaar braakballen aan De Klyster. Hij vond naast bescherming, educatie van het grootste belang voor de Friese natuur.

Beste nieuwsbrieflezer,

Het is driedubbel feest bij De Klyster: 1) we bestaan dit jaar 30 jaar, 2) ondergetekende viert dit jaar haar 25-jarig jubileum en 3) zaterdag 30 mei heb ik de Johan de Jong-boom gewonnen, de Friese Natuurprijs 2026 van Omrop Fryslân.

En net als in de natuur, staat niks op zichzelf: dertig jaar geleden opende Johan de Jong ons NME-centrum. Wat komen de dingen zo mooi bij elkaar.

Marjolein Staal, teamleider De Klyster

Johan de Jong-beam

Sneon 30 maaie waard ik komplete ferrast, doe 't Houkje Rypstra direkteur fan Omrop Fryslân en Chris Bakker direkteur fan It Fryske Gea mei in kameraploech, myn famylje én Jan fan Slageren -dy't my nominearre hat- troch de skuttingsdoar myn achtertún ynstaptten. Ik hie de 6e Johan de Jong-beam wûn.

In kroan op myn wurk en in geweldige eare. En noch wichtiger, it set it belang fan NME wer op 'e kaart. Graach betankje ik elts dy't op my stimd hat en tige tank klysterteam, gearwurkingspartners, skoallen en Noardeast-Fryslân en Dantumadiel foar jim fertrouwen.

Jas oan, learzens oan en hup nei bûten mei alle basisskoalle bern.

IVN DIGI LES Energie 12 juni

IVN Noord organiseert op vrijdag 12 juni a.s. een interactieve, digitale gastles Energie besparen. Deze gastles wordt LIVE gegeven en we starten om 10:30 uur. De les is geschikt voor groep 5 t/m 8 en duurt $\pm$ 45 minuten.

In deze LIVE gastles leren de leerlingen van alles over het thema Energie besparen.

Doet jouw klas mee? Meld je zsm aan voor deze inspirerende les, via [deze link](#). In week 23 ontvangen je een mail met alle noodzakelijke informatie.

30 jaar Klyster, we vieren het samen!

De Klyster bestaat dit jaar 30 jaar. Al dertig jaar verzorgen wij met passie natuur- en milieueducatie voor basisscholen. Deze mijlpaal vieren we graag samen met iedereen die daarbij betrokken is: scholen, gemeenten, vrijwilligers, medewerkers en andere relaties.

Het oude klysterlogo uit 1996

Jubileumfeest op vrijdag 6 november van 15.00 – 17.00 uur. Er komt een inspirerend programma met interessante sprekers. De precieze invulling blijft nog een verrassing. Belangstellenden kunnen de datum alvast in de agenda zetten.

We kijken ernaar uit om deze bijzondere mijlpaal samen te vieren!

Excursieseizoen losgebarsten

De excursies zijn losgebarsten. Hieronder mooie plaatjes; zeggen meer dan 1.000 woorden.

't Wad op

Tijdens het wadlopen met **klyster Peer** vonden leerlingen van De Schakel niet alleen mooie wadschatten, maar ook afval. Dat namen ze natuurlijk mee om het netjes weg te gooien.

Meidûnsfoarstelling Pluk

Wat in feest, meidûnsfoarstelling Pluk fan stifting De Beweging oer siedzje en groeie.

Kleuters van CBS 't Oegh dansten er op los.

*Na de voorstelling heeft **klyster-vrijwilliger Pieter** met alle kleuters zaadjes gezaaid.*

Stinzeskatten

Leskiste beskildere troch keunstner Joke Stapensea

Ien fan de winnende foto's: holwortel fan Mirthe, learling SBO De Twine

Foto makke tidens feestelike ôfsluting fan it projekt Stinzeskatten by de Schierstins.

Yn de betide maaitiid waard it nije projekt Stinzeskatten útfierd. **Klyster Mirja** hat it projekt ûntwikkele. **Klyster Pieter** makke de buordsjes foar yn de nije leskiste.

Ien fan de winnende foto's: blauwe anemoon fan Ninthe Mare, learling CBS It Harspit

Ta ôfsluting is der in fototentoonstelling fan de moaiste foto's fan learlingen ynrjochte by De Schierstins yn Feanwâlden. By de iepening wie de groep fan juf Danielle fan **SBO De Twine** oanwêzich. Lês [hjiir](#) mear.

Stinzeskatten is mei mooglik makke troch stipe fan Provinsje Fryslân, Versnellingsagenda Noardeast-Fryslân en stichting DikGroen.

It wie in tige slagge projekt dat takom jier wer oanbean wurde sil.

Weren, Kleren, Smeren

Binnenkort wordt de folder en een poster op school langsgebracht

Nu we lekker naar buiten gaan op excursie een oproep: neem zonnebrand mee. Zon is heerlijk! Maar ook een risico. Want bij een UV-index van 3 of hoger loopt je huid al schade op. De UV-index check je op: www.rivm.nl/zonkrachtwijzer. Hoe kun je je huid beschermen? Door drie eenvoudige maatregelen: **weren, kleren en smeren**.

Weren

Kleren

Smeren

Jaarverslag Klyster vastgesteld

Het jaarverslag 2025 van De Klyster is goedgekeurd door de Colleges van B&W van Dantumadiel en Noardeast-Fryslân en is ter kennisname doorgestuurd naar alle raadsleden.

Lees wat we samen in 2025 bereikt hebben op het gebied van natuur- en duurzaamheidseducatie. Een jaar vol groei, samenwerking en impact (11.349 leerlingen).

Het jaarverslag vind je door [hier](#) te klikken en helemaal naar beneden te scrollen.

LET OP: 8 juni website open

De zomervakantie valt vroeg. Na deze vakantie is er dus nog volop tijd om op excursie te gaan met De Klyster.

Een aantal excursies zetten we daarom volgende week al open. De NME-contactpersoon van jullie school, krijgt dit nog in de mailbox.

Houd je mailbox dus in de gaten en wees er snel bij!

Workshop beweging

Het klysterteam heeft een workshop beweging gevolgd van Sport Fryslân. Sport Fryslân voert sportbeleid uit voor de gemeenten Dantumadiel en Noardeast-Fryslân. Zij organiseren o.a. de sportdagen voor het basisonderwijs.

Kinderen van 4 tot 12 jaar zouden 3x per week flink moeten bewegen en 5x per week minstens een uur gewoon moeten bewegen. Dat is gezond voor het lichaam, stimuleert het denkvermogen en de creativiteit en het zorgt voor beter slapen.

Sport Fryslân heeft het Klysterteam extra tips gegeven om tijdens de natuurexcursies meer beweging toe te passen, middels originele spelletjes en activiteiten.

Natuureducatie en buiten bewegen horen bij elkaar!

25-jarig jubileum Marjolein

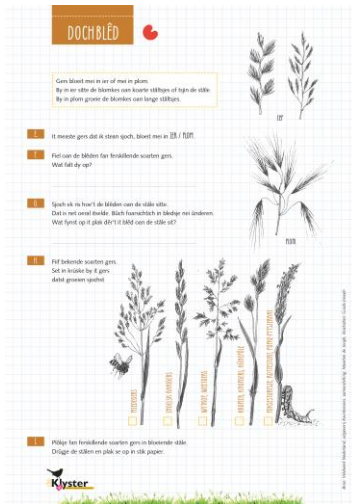
“In deze tijd waarin bijna alle crises terug te voeren zijn op hoe wij omgaan met de aarde, is duurzaam doen van het grootste belang. Hiervoor is het nodig dat je als kind een goede band hebt opgebouwd met de natuur. Daarom betrekken wij kinderen bij de natuur in hun eigen leefomgeving, door ze te laten zien hoe mooi de natuur is.

Vanuit liefde, plezier en verwondering kost duurzaam gedrag geen moeite. En dat moeten we samen doen, als team met de scholen, gemeenten, ouders en natuurverenigingen. En dat gaat goed. Daar ben ik trots op en ik hoop dit nog jaren samen met alle vrijwilligers en medewerkers te kunnen doen.” *Marjolein*

Het was fijn om dit jubileum met elkaar te kunnen vieren, daar ben ik echt heel dankbaar voor, want samen maken we De Klyster!

Dochblêd

By dizze nijsbrief krije jim wer in dochblêd. Dizze kear oer gers. Kinst de platen útdraaie foar dyn learlingen.

DOCHBLÊD

GRS

IT WAAR HJOED:
DE DATUM:

Juny is in goeie moanne om bûten nei gers te sjen. Dan bloeit it en sjochst dat der in hiele soad soarten binne. Want gers groeit oeral. Sels tusken de tegels fan de stoepe.

A. Sjoch op 'e strjitte en gean nei in plak dêr't in soad rûn wurdt. Sykje gers dat plat tusken de stiennen groeit. Fûn? Dan hast strjitgers ûntdutsen.

B. No silst strjitgers besjen dêr't in bytsje rûn wurdt. Dêr groeit it gers **LEGER** / **HEGER**. Sjoch hoe't it strjitgers bloeit. Plôkje in bloeiend stâltsje om mei te nimmen. Drûge it in wike tusken wc-papier yn in boek. Plak it hjirjonken.

C. Is der gers yn 'e buert dat in soad meand wurdt? Sykje dêr dan ek ris nei strjitgers. Werkenst it fêst wol oan de bloeiende plommen. Ik tink dat strjitgers in pear **DAGEN** / **WIKEN** / **MOANNEN** nei it meanen wer bloeit.

D. Sykje no in plak dêr't it gers noch net meand is. Hoefolle soarten gers bloeie hjir?

WAT HAST NEDICH?

- Underlisplaat
- Ilestykje
- Potlead
- Tsjok boek
- Wc-papier
- Lym
- Stik papier

Tip: mei dit dochblêd kinne jim Frysk en Natuer kombinearje.

Tot de volgende nieuwsbrief!

COLOFON

De Klyster is het intergemeentelijk NME-centrum voor natuur en duurzaamheidseducatie voor het basisonderwijs in Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Doniaweg 95b, 9104 GK Damwâld, Algemeen nummer De Klyster 06 44 08 50 63
info@klyster.nl - www.klyster.nl

Teamleider: Marjolein Staal, **NME-coördinator:** Eline van den Nieuwenhof, **Natuurfoto's:** klysterfotograaf Sjanne Pol, Piet Douma, Bart Stornebrink, Mirthe, Ninthe Mare, juf Mariska Beerstra, klysterarchief en vrijwilligers

Vrijwilligers 2026

Betty Kooistra, Tineke Feenstra, Jurjen Bylsma, Annemarie van der Molen, Olga Baggelaar, Bianca van Tielen, Jan Rietberg, Hilda Buursma, Bertus Volbeda, Hessie Rozenberg, Wytze Postma, Arie Hagedoorn, Pieter Reitsma, Sjanne Pol, Tonia Henstra- Ernst, Erik Lei, Geert Dijkstra

Projectmedewerkers 2026

Jan Tiede Bouma, Xantha Doevendans, Mirja Brandorff, Peer Zaal, Joanneke Romkema, Yvonne de Beer, Geertruida van Assen, Sterre Streefkerk, Cedy Broos

Samenwerkingspartners 2026

IVN natuureducatie, Verenging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen GDO, It Fryske Gea, Landschapsbeheer Friesland, Staatsbosbeheer, Om de Dobben, DikGroen, PKV Frisia, Vereniging Noardlike Fryske Wâlden, NDE Pingo & Pet, NME De Naturij, NME Groen Doen, Natuurmuseum Friesland, Museum 't Fiskershúske, Stichting 't Landje Dokkum, NP Lauwersland, JOGG Sûn op eigen Grûn Dantumadiel (SANG-partner), Samen Actief naar Gezondheid Noardeast-Fryslân (SANG-partner), Jong Leren Eten, Alliantie Schooltuinen, Harstastate, Schierstins, Jordan v.d. Maas, Stichting de Beweging, Hymphamp theater

Bestuur Freonen fan De Klyster

Bertus Mulder, Durk Holwerda, Oege Jan Leegstra, Sippy Tigchelaar, Thom Feddema

Comité van aanbeveling

Syb van der Ploeg, Nynke Rixt Jukema, Sippy Tigchelaar, Henk Kroes, Theunis Piersma

Ambtenaren gemeenten

Ellie Venema-Osinga Noardeast-Fryslân en vacature Dantumadiel

Portefeuillehouders

Wethouder Hanneke Jouta Noardeast-Fryslân en wethouder Wiebe Strikwerda Dantumadiel

Geen nieuwsbrief meer ontvangen? Mail uw naam en mailadres naar info@klyster.nl.